

O GEORGE
RWELL

O fată de preot

Traducere din limba engleză și note
de Vali Florescu

POLIROM
2019

Cînd te întorceai în tabără, pe la șase și jumătate, te așezai pe vine lingă pîriul ce curgea pe lingă barăci și te spălai pe față, probabil pentru prima oară pe ziua respectivă. Îți lua cam douăzeci de minute să-ți dai jos mizeria neagră ca tăciunele. Nici apa, nici săpunul nu te ajutau cu nimic; doar două lucruri ți-o puteau curăța – unul dintre ele era noroiul și celălalt, lucru curios, sucul de hamei. Apoi îți pregăteai cina, care consta de regulă tot din pîine, ceai și bacon, dacă Nobby nu trecuse prin sat și nu cumpăraseră niște bucățele de carne de la măcelar, la doi penny. Nobby era întotdeauna cel care mergea la cumpărături. Era genul de bărbat care știe cum să scoată de la măcelar carne de patru penny plătind doar doi și, în plus, era expert în mici economii bine-venite. De pildă, întotdeauna cumpăra pîine dublă, preferînd-o oricărui altor forme, fiindcă, așa cum spunea, o pîine dublă pare să fie două franzele atunci cînd o rupți în jumătate.

Încă dinainte de a-ți termina cina, cădeai deja de somn, însă focurile uriașe pe care oamenii le construiau între barăci erau prea plăcute să le poți părăsi. Ferma dădea două legături de vreascuri pe zi fiecărei barăci, însă culegătorii mai furau oricîte voiau, plus bucăți mari de rădăcini de ulm, ce ardeau mocnit pînă dimineată. În unele nopți, focurile erau atît de uriașe că douăzeci de persoane puteau sta foarte confortabil în jurul lor, și cîntau pînă tîrziu în noapte, istorisind povești și punînd la copt mere șterpelite. Băieții și fetele se furișau împreună pe aleile scăldate în beznă, cîteva spirite temerare, ca Nobby, plecau cu sacii să jefuiască livezile înconjurătoare, iar copiii se jucau de-a v-ați ascunselea în amurg și sîciliau rîndunicile de noapte ce bîntuiau prin tabără și pe care, în ignoranța lor de locuitori din Cockney, ei le luau drept fazani. În nopțile de sîmbătă, cincizeci sau șaiszeci de culegători se îmbătau la cîrciumă

și pe urmă o luau pe strada principală a satului răcnind cîntece porcoase, scandalizîndu-i pe localnici, care vedeau sezonul culesului așa cum trebuie să fi văzut cuvințioșii provinciali ai Galiei din vremea romanilor invaziile anuale ale goților.

Cînd, într-un sfîrșit, reușeai să-ți tîrăști pașii spre culcușul tău de paie, acesta nu era nici cîneștie ce călduros, nici confortabil. După acea primă noapte de fericire supremă, Dorothy descoperi că nu e chiar așa o încîntare să dormi în paie. Nu e vorba doar că te înțeapă, ci și că, spre deosebire de fîn, acestea lasă să intre curentul din toate direcțiile posibile. Cu toate astea, aveai șansa de a fura de pe cîmp aproape oricîți saci de hamei doreai și, încropindu-și un soi de cocon din patru saci de hamei, puși unul peste altul, Dorothy reușea să facă să-i fie suficient de cald ca să aibă parte de măcar cinci ore de somn pe noapte.

IV

Cît despre cîștigul obținut din culesul hameiului, acesta abia îți ajungea să trăiești de pe azi pe mîine, și atît.

Plata de la ferma Cairns era de două pence banița și, dacă hameiul era bun, un culegător cu experiență putea culege în medie cam trei banițe pe oră. Prin urmare, teoretic ar fi fost posibil ca, într-o săptămînă de șaiszeci de ore, să cîștigi treizeci de șilingi. În realitate însă, nimeni din tabără nu reușea nici măcar să se apropie de această sumă. Cel mai buni culegători scoteau treisprezece sau paisprezece șilingi pe săptămînă, iar cei mai slabi abia ajungeau la șase șilingi. Punînd hameiul la comun și împărțind banii egal, Nobby și Dorothy făceau circa zece șilingi pe săptămînă fiecare.

Cauzele erau multiple. În primul rînd, era vorba de faptul că pe unele cîmpuri recolta se dovedea

a fi foarte proastă. Apoi erau intirzierile, cu care se iroseau o oră sau două în fiecare zi. Cînd se termina de cules o plantație, trebuia să-ți cari coșul la următoarea, care se putea afla la distanță de o milă; și apoi era posibil ca asta să fi fost o greșeală, iar echipa, cocîrjată de coșul din spate (care cîntărea un sutar), era nevoită să-și piardă încă o jumătate de oră pe drum către alt cîmp. Mai rea decît toate era însă ploaia. În luna septembrie a aceluia an vremea a fost proastă și a plouat o zi din trei. Uneori, tremurai îngrozitor o dimineață sau o după-amiază întreagă la adăpostul vrejurilor neculese, cu un sac ud pe umeri, așteptînd să stea ploaia. Era imposibil să culegi hamei pe ploaie. Conurile erau prea alunecoase să le poți manevra și, chiar dacă reușeai totuși să le culegi, era tot degeaba, căci atunci cînd erau imbibate cu apă, se făceau fărîme în coș. Cîteodată stăteai o zi întreagă pe cîmp pentru un șiling sau mai puțin.

Asta nu avea importanță pentru majoritatea culegătorilor, fiindcă mai bine de jumătate dintre ei erau țigani și obișnuiți cu salarii de mizerie, iar majoritatea celorlalți erau locuitori respectabili din estul Londrei, precupeți, mici prăvăliași și alții la fel de lipsiți de griji materiale, care veneau la cules ca într-o vacanță și erau mulțumiți dacă strîngeau destui bani să-și plătească drumul dus-întors și să se distreze un pic sîmbătă seara. Fermierii știau asta și profitau din plin. Într-adevăr, dacă culesul hameiului n-ar fi considerat o vacanță, industria s-ar prăbuși imediat, căci prețul hameiului este acum atît de scăzut că nici un fermier nu și-ar putea permite să le plătească muncitorilor un salariu din care aceștia să poată trăi.

De două ori pe săptămînă, puteai cere o „arvună” de pînă la jumătate din cîștigul tău. Dacă plecai înainte de terminarea culesului (lucru neconvenabil pentru fermieri), aceștia aveau dreptul de a

te plăti la rata de un penny banița, în loc de doi – adică, de a-și băga în buzunar jumătate din cât îți datorau. Se știa de asemenea că, spre finalul sezonului, când toți culegătorii aveau de primit o sumă consistentă și nu voiau să o sacrifice renunțând la slujbe, fermierul obișnuia să reducă rata de plată, de la două pence banița la un penny și jumătate. Era practic imposibil să faci grevă. Culegătorii nu aveau un sindicat propriu, iar brigadierii echipelor, în loc să fie plătiți cu doi pence banița, ca și ceilalți, primeau un salariu săptămînal care îngheța automat dacă se declanșa grevă; așa că, în mod firesc, făceau pe dracu'-n patru să nu se întîmple așa ceva. Una peste alta, culegătorii erau efectiv strînși cu ușa de fermieri; însă nu fermierii erau de vină – la rădăcina problemei stătea prețul scăzut al hameiului. În plus, așa cum observă Dorothy mai tirziu, foarte puțini dintre muncitori aveau mai mult decît o idee vagă despre suma ce li se cuvine. Sistemul de plată la bucată ascundea de fapt o rată foarte scăzută a plății.

În primele citeva zile, înainte să poată lua „arvună”, Dorothy și Nobby au fost la un pas de inanție și chiar ar fi murit de foame dacă ceilalți culegători nu le-ar fi oferit hrană de la ei. Însă toată lumea era extraordinar de cumsecade. În tabără se afla un grup de oameni care împărțeau o baracă mai mare aflată undeva la capătul șirului, un florar pe nume Jim Burrows și un îns pe nume Jim Turle, de meserie deratizator la un mare restaurant londonez, care se însuraseră cu două surori și erau buni amici, iar aceștia o plăcuseră imediat pe Dorothy. Aveau grijă ca ea și Nobby să nu facă foamea. În fiecare seară a acelor prime zile, May Turle, care avea cincisprezece ani, venea la ei cu o cratiță plină cu tocăniță, pe care le-o oferea cît se poate de firesc și neostentativ, ca să nu lase deloc impresia că ar fi vorba de pomană. Formula era mereu aceeași:

— Te rog, Ellen, mama zice că s-așa voia s-arunce tocana asta, și pe urmă s-a gândit oare n-oți vrea-o voi? Că el zice că nu-l mai trebe și tare s-ar bucura dacă ați vrea s-o luați voi.

Era incredibil cîte lucruri „s-așa voiau s-arunce“ alde Turle și Burrows în acele prime zile. La un moment dat, le-au dat lui Nobby și Dorothy o jumătate întreagă de cap de porc, abia făcut tocană; și, în afară de hrană, le-au dat mai multe oale de gătit, plus o farfurie de tablă pe care o puteau folosi ca tigăie. Lucrul cel mai plăcut dintre toate era că nu le-au pus nici o întrebare stinjenitoare. Știau precis că în viața lui Dorothy există un anume mister – „Se vede“, ziceau, „că Ellen a *decăzut la mai rău*“ –, însă își făceau un titlu de onoare din grija de a n-o face să se simtă prost cerindu-i amănunte despre asta. Abia după mai mult de două săptămîni în tabără a fost Dorothy nevoită să-și bată capul cu inventarea unui nume.

Imediat ce Dorothy și Nobby au putut lua „arvună“, problemele lor bănești s-au terminat. Trăiau cu o uimitoare lejeritate cu un șiling și șase pence pe zi împreună. Patru pence din această sumă se duceau pe tutunul pentru Nobby, iar alte patru pence și jumătate de penny pe o franzelă; și cheltuiau cam șapte pence pe zi pe ceai, zahăr, lapte (puteai cumpăra lapte de la fermă cu jumătate de penny o jumătate de pintă), margarină și „bucățele“ de bacon. Dar firește că ziua nu putea trece fără să mai cheltui un penny sau doi. Erai mereu lihnit, mereu adunai fiecare bănuț ca să vezi dacă îți permiți o scrumbie afumată sau o gogoasă ori niște chipsuri de cartofi de un penny și, oricît de amărîte erau salariile culegătorilor, jumătate dintre locuitorii Kentului păreau să fie înțeleși să-i facă să scoată toți banii din buzunar. Comercianții locali, cu patru sute de culegători încartiruiți în zonă, făceau mai mulți bani în timpul sezonului de cules decît în tot restul anului

la un loc, ceea ce nu-i împiedica totuși să se uite cu dispreț la muncitorii din Cockney, ca la ultimele scursuri ale societății. După-masa, ajutoarele de la fermă veneau lângă coșurile zilierilor să vîndă mere și pere la șapte bucăți un penny, iar vînzătorii ambulanzii din Londra veneau cu coșuri de răchită pline cu gogoși, înghețate de fructe sau „acadele la juma' de penny”. Noaptea, tabăra era asaltată de vînzători ambulanzii ce veneau de la Londra cu camioane de articole de băcănie înfiorător de ieftine, peste cu cartofi prăjiți, piftie de țipari, crevete, prăjituri minjite, rămase nevîndute, și iepuri costelivi, cu ochi sticloși, care stăteau de doi ani la gheață și erau dați cu reducere, nouă pence bucata.

În general, regimul cu care trăiau culegătorii era unul extrem de dezgustător – lucru inevitabil, căci chiar și atunci cînd aveai bani să-ți cumperi mîncare adecvată, nu aveai timp să ți-o pregătești, în afară de duminica. Probabil că doar abundența de mere furate făcea ca în tabără să nu izbucnească o epidemie de scorbut. Toată lumea fura întruna și sistematic mere; practic toți cei din tabără fie le furau, fie le împărțeau și cu ceilalți. Existau chiar grupuri de tineri (se spunea că ar fi angajați ai negustorilor de fructe din Londra) care veneau cu bicicleta din Londra în fiecare weekend, cu unicul scop de a jefui livezile. Cît despre Nobby, acesta adusese șterpelitul de mere la nivelul unei adevărate științe. Într-o săptămîină adunase deja o ceată de flăcăiandri care se uitau la el ca la un erou fiindcă era un hoț adevărat și fusese de patru ori în pușcărie și în fiecare seară, la ora amurgului, plecau cu sacii și se întorceau chiar și cu două sute de livre de fructe. Lîngă cîmpurile de hamei se aflau livezi imense, iar merele, în special acele mici și superbe Golden Russet, zăceau în grămezi la rădăcina pomilor, putrezind, fiindcă fermierii nu le puteau vinde. Era un păcat